

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศต่างๆ: คุณลักษณะร่วมและปัจจัยแห่งความสำเร็จ

DUAL VOCATIONAL EDUCATION IN other countries: common features and success factors

จิตาภา ธีรศิริกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

E-mail: jidapa_thira@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ และ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย โดยการวิเคราะห์คุณลักษณะร่วม และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 ประเทศมีคุณลักษณะการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี อาทิ สถานศึกษาที่ผ่านการรับรองคุณภาพ สถานประกอบการที่มีความพร้อมในการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียนที่มีความรู้และทักษะพื้นฐานเพื่อเข้ารับการฝึกอาชีพ หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคสถานประกอบการ ครูในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ครูฝึกในสถานประกอบการที่ผ่านการอบรมทักษะการสอน โดยมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในหลายๆ ด้าน ทั้งในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การรับรองวุฒิบัตร โดยภาครัฐมีบทบาทสำคัญทั้งในแง่นโยบาย และ บทบาทของหน่วยงานต่างๆทั้งในด้านการส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการพัฒนาแรงงาน การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ทำให้ปัจจัยแห่งความสำเร็จอยู่บนพื้นฐานของคุณภาพการจัดการศึกษา และ ความเข้มแข็งในการแสดงบทบาทของทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

คำสำคัญ: การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปัจจัยแห่งความสำเร็จการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คุณลักษณะร่วมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ABSTRACT

The objective of this research was to study dual vocational education of the Federal Republic of Germany , the Republic of Korea, the Republic of Singapore and Commonwealth of Australia by analyzing common features and success factors of dual vocational educations in these countries. The results showed that the countries emphasized on the quality of key elements in dual vocational system such as quality certified vocational schools, quality certified industries and enterprises for apprenticeship program, vocational students with knowledge and basic skills to be trained as apprentices, curriculum consistent with the existing and emerging skills needs of industry, qualified teachers in vocational schools, qualified teachers/trainers with teaching skill in the workplaces and there were close cooperation between schools and enterprises in many aspects such as curriculum development, teaching in school and training in workplaces, granting vocational certificates and diplomas . The governments also played important roles ,in terms of public policies and the roles of public agencies, in supporting vocational education and workforce development, and promoting industries. The key success factors were based on quality of education and vital roles of all partners in participating in dual vocational education.

KEYWORDS: dual vocational education, key success factors of dual vocational education, common features of dual vocational education

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษากับสถานประกอบการ รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการ ในหลายประเทศ อาทิ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ออสเตรเลีย การจัดการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจึงเป็นรูปแบบการอาชีวศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ในกรณีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้ดำเนินการต่อเนื่อง มาเป็นเวลานาน ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือ Dual Vocational System ซึ่งระบบ Dual Vocational System ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ

การสร้างแรงงานฝีมือที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ ซึ่งการเรียนในระบบ Dual Vocational System เป็นระบบการเรียนในรูปแบบของการฝึกอาชีพที่เยาวชนต้องไปสมัครเป็นพนักงานหรือช่างฝึกหัด (Trainee) ในสถานประกอบการขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก ที่เปิดรับสมัครพนักงานหรือช่างฝึกหัด โดยมีการทำสัญญาระหว่างผู้ปกครองและสถานประกอบการ การฝึกอาชีพจะเริ่มจากการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นหลัก คือ ประมาณ 3 – 4 วันต่อสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือสถานประกอบการจะส่งพนักงานหรือช่างฝึกหัดเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ใกล้กับสถานประกอบการ การฝึกอาชีพลักษณะนี้กระทำโดยมีกฎหมายรองรับโดยเฉพาะ การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจะเป็นไปตามกฎหมายของรัฐบาลสหพันธ์ (รัฐบาลกลาง) ซึ่งทุกรัฐต้องปฏิบัติตาม ส่วนการเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเป็นไปตามกฎหมายการศึกษาของแต่ละรัฐ ซึ่งอาจจะแตกต่างกันบ้างในรายละเอียดการฝึกอาชีพหรือการศึกษาระบบทวิภาคีดังกล่าวใช้เวลาประมาณ 2 – 3 ปี ขึ้นอยู่กับแต่ละสาขาวิชา ดังนั้น ผู้เรียน

จบการศึกษามีอายุมากกว่า 18 ปี ซึ่งพ้นการศึกษาภาคบังคับของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว และสามารถทำงานเป็นพนักงานในสถานประกอบการได้ตามปกติ

ขณะที่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคใกล้เคียง อาทิ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และออสเตรเลีย เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในด้านการจัดการศึกษา (Vocational Education) และ ในด้านการอบรมด้านการอาชีวศึกษา (Vocational Training) โดยประเทศเกาหลีใต้ได้พัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเรียกว่าหลักสูตร 2+1 program in technical high schools หลักสูตรนี้คล้ายกับหลักสูตรทวิภาคี (dual system) ในประเทศเยอรมัน เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาสองปีในการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติขั้นพื้นฐานในโรงเรียน และฝึกในสถานประกอบการ การฝึกอบรมในสถานประกอบการประกอบด้วยสองช่วง 3-6 เดือนของการ ฝึกอบรม (off-the-job) และ 3-9 เดือนของการ ปฏิบัติงานจริง (on-the-job) โดยมีคณะกรรมการดำเนินงาน เป็นผู้รับผิดชอบสำหรับการเลือกสถานประกอบการ และวางแผนตารางการฝึกอบรมปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีหน้าที่รับผิดชอบให้สมาชิกของคณะกรรมการเข้าเยี่ยมชมสถานประกอบการที่นักเรียนเข้าฝึกอบรม

ขณะที่ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย รัฐบาลได้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนรวมทั้งผลักดันสถานประกอบการให้มีบทบาทในการพัฒนาการฝึกอบรมและการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการผลักดันของกระทรวงอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ (Department of Industry and Science) สถานประกอบการจึงเข้ามามีบทบาทในการอาชีวศึกษา (vocational education and training) ทั้งในรูปแบบของการฝึกอบรมระหว่างทำงาน (on-the-job training) และ การฝึกอบรมนอกเวลาทำงาน (off-the-job training) สำหรับพนักงานในสถานประกอบการ และ การฝึกอาชีพ (apprenticeship) สำหรับนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา นอกจากนี้สถานประกอบการยังมีบทบาทในการระบุดึงสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในปัจจุบันและในอนาคตสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้ง

การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการอยู่เสมอ โดยผ่านการดำเนินการของสภาทักษะอุตสาหกรรม (Industry Skills Councils-ISCs) ที่ดึงเอาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา

ในกรณีของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ การจัดการอาชีวศึกษาของสถาบันเทคนิคศึกษา(Institute of Technical Education: ITE) ภายใต้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ จะจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ สื่อการสอนต่างๆทั้งในการเรียนระหว่างการทำงาน (on-the-job training) และ การเรียนนอกเวลาทำงาน (off-the-job training) รวมทั้งการจัดให้มีครูฝึกในสถานประกอบการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในการเป็นครูฝึกเพื่อจัดการเรียนการสอนการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ซึ่งสถานประกอบการจะบริหารจัดการการสอนเพื่อให้เป็นไปตามตารางการสอน/แผนการสอนที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนสามารถสมัครเข้าสู่แผนการฝึกอาชีพที่สถาบันเทคนิคศึกษา หรือ สถานประกอบการที่มีคุณสมบัติในการเข้าร่วมแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ และเมื่อผู้เรียนได้รับการพิจารณาจากสถานประกอบการก็จะเข้าสู่การเรียนโดยการฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ (On-the-Job Training:OJT) และการเรียนนอกเวลาทำงานที่สถาบันเทคนิคศึกษา หรือ จากศูนย์การฝึกอบรมที่ผ่านการรับรอง (ATC)

จากที่กล่าวมาข้างต้น องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศอื่นๆ ทั้งในด้านคุณลักษณะร่วม และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศอื่นๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของประเทศไทย ให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับนานาประเทศ และสอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญของการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาในแบบ Dual Vocational Education เพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สถานศึกษา และผู้เรียน การสร้างผู้เชี่ยวชาญ

หรือครูผู้สอนวิชาชีพในแต่ละวิชาชีพหรือครูฝึกให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ และ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย โดยการวิเคราะห์คุณลักษณะร่วม และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษบทเรียนจากประเทศต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการอาชีวศึกษาทวิภาคีไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสมสำหรับประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อาทิ เอกสารราชการ ตำรา บทความ วารสาร งานวิจัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และ ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การตีความเนื้อหา(Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์และสร้างข้อสรุปตามกรอบการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการศึกษา จะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ใน 2 ประเด็นการศึกษา คือ (1) การวิเคราะห์ลักษณะร่วมของแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และประเทศที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีกรอบการวิเคราะห์ 8 ประเด็นย่อย คือ ประเด็นด้านสถานศึกษา ประเด็นด้านหลักสูตร ประเด็นด้านครูในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ ประเด็นด้านวุฒิบัตร ประเด็นด้านผู้เรียน ประเด็นด้านสถานประกอบการ ประเด็นด้านนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุน และ ประเด็นด้านหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และ (2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า

(1) คุณลักษณะร่วมของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สามารถสรุปลักษณะร่วมได้ดังนี้

ประเด็นด้านสถานศึกษา ในประเด็นด้านสถานศึกษา ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย โรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีทั้งของรัฐและเอกชน ขณะที่ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งหมดเป็นของรัฐ โดยที่โรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งสี่ประเทศดังกล่าว นอกจากจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาแล้ว ยังมีบทบาทในการจัดฝึกอบรมระยะสั้นในการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบันและแนวโน้มทักษะที่จำเป็นในอนาคตสำหรับตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งนี้รูปแบบของโรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาอาจมีลักษณะแตกต่างกันตามประเภทหรือจุดมุ่งเน้นเฉพาะของแต่ละวิทยาลัย อาทิ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีทั้งเรียนเต็มเวลาในโรงเรียนอาชีวศึกษา Full time Vocational School – (Berufsfachschule), โรงเรียนอาชีวศึกษาแบบไม่เต็มเวลา Part-time vocational school (Berufsschule), Fachschule, Berufsaufbauschule, Fachoberschule, Berufliches (Vocational) Gymnasium และ Berufsakademie ขณะที่สาธารณรัฐเกาหลีใต้สถานศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ สถาบันการอาชีวศึกษาที่อยู่มีผู้ดูแลและบริหารจัดการโดยกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ โรงเรียนสามัญอาชีวศึกษา (Vocational High School (VHSs)) โรงเรียนไมสเตอร์ (Meister School) และ วิทยาลัยอาชีวศึกษา (Vocational college) และ สถาบันฝึกอบรมวิชาชีพ (vocational training institute) ควบคุมดูแลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้แก่วิทยาลัยโพลีเทคนิค (Kopos) Korea polytechnic colleges (KoPos) และ สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (The Human Resource Development Institutes) ภายใต้หอการค้าและอุตสาหกรรม (KCCI) ในประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย สถานศึกษาที่จัดการเรียนการ

สอนด้านอาชีวศึกษามีหลายรูปแบบ อาทิ วิทยาลัยเทคนิคและการศึกษาต่อเนื่อง วิทยาลัยการเกษตร และสถานศึกษาเอกชน องค์กรในระดับชุมชน ศูนย์พัฒนาทักษะอุตสาหกรรม (industry skill centres) ศูนย์พัฒนาทักษะพาณิชย์กรรมและวิสาหกิจ (commercial and enterprise training providers) รวมทั้งมหาวิทยาลัยและโรงเรียนบางแห่งก็มีการจัดสอนด้านอาชีวศึกษา และในกรณีของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการจัดในสถานศึกษา 2 ประเภทคือ สถาบันเทคนิคศึกษา (ITE) และวิทยาลัยโพลีเทคนิค ปัจจุบัน ITE มีเครือข่ายเชื่อมโยงด้วยระบบคอมพิวเตอร์ภายใต้แนวคิดและรูปแบบการจัดการศึกษา” หนึ่งระบบ ITE 3 สถาบัน” (One ITE System, Three Colleges) ซึ่งสถาบันทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย สถาบันเทคนิคศึกษาตะวันตก สถาบันเทคนิคศึกษากลาง และสถาบันเทคนิคศึกษาตะวันออก และทั้ง 4 ประเทศ ต่างมีสถาบันอุดมศึกษายอมรับในการเข้าศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นด้านหลักสูตร ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา มีการจัดการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไปจนถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมีการจำแนกความเชี่ยวชาญในหลายระดับ โดยประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีพัฒนาหลักสูตรขั้นสูงหรือช่างชำนาญการ(ไมสเตอร์) ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีใต้ได้นำหลักสูตรดังกล่าวไปปรับใช้ในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตามหลักสูตรของทั้ง 4 ประเทศต่างมุ่งเน้น การพัฒนาการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎี ควบคู่กับ และภาคปฏิบัติ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ นอกจากนี้หลักสูตรได้รับการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ โดยที่หลักสูตรได้รับการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากภาคสถานประกอบการ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต อีกทั้ง

ยังมีระบบในเรื่องการพัฒนา ปรับปรุง และรับรองหลักสูตรซึ่งมีความเป็นมาตรฐานในระดับชาติและระดับสากล

ประเด็นด้านครูในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวได้ว่า ทั้ง 4 ประเทศต่างให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานของครูในสถานศึกษา และครูในสถานประกอบการ กล่าวคือ มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎระเบียบที่กำหนดโดยภาครัฐ ในการกำหนดคุณภาพมาตรฐานของผู้ที่จะเป็นครูในสถานศึกษา และ ครูในสถานประกอบการ โดยจะต้องผ่านการคัดเลือก และ พัฒนาความรู้ ทักษะ อาทิ วิธีการการสอน จิตวิทยาการสอน ความรู้เชิงทฤษฎี ความรู้เชิงการปฏิบัติ เป็นต้น อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง การมีประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ โดยในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ สถานประกอบการจะต้องมีครูฝึกชำนาญการในสถานประกอบการ (ไมสเตอร์) ที่ผ่านการศึกษาในหลักสูตรไมสเตอร์แล้ว

ประเด็นด้านวุฒิบัตร ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ ในด้านการอาชีวศึกษา จะได้รับวุฒิบัตรรับรองการจบการศึกษาจากกระทรวงด้านการศึกษา นอกจากนี้ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ผู้เรียนจะต้องสอบวัดสมรรถนะ โดยในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้เรียนจะต้องสอบวัดสมรรถนะซึ่งจัดขึ้นโดยสภาหอการค้าและอุตสาหกรรม ผู้ที่สอบผ่านจะได้รับประกาศนียบัตร 2 ใบ คือประกาศนียบัตรวุฒิอาชีพ/ช่างฝีมือ จากหอการค้าและอุตสาหกรรม และวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษา ประกาศนียบัตรทั้ง 2 ใบนี้เป็นเอกสารสำคัญในการสมัครงาน ซึ่งสถานประกอบการใช้พิจารณาการรับเข้าทำงาน ขณะที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มีระบบการทดสอบวุฒิบัตรทางเทคนิคแห่งชาติ (National Technical Qualification System) เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมของประเทศ รับผิดชอบโดย สำนักงานแรงงานมีหน้าที่ในการทดสอบความรู้ความสามารถด้าน

วิชาชีพแก่ กลุ่มวิศวกรและช่างฝีมือ และสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีรับผิดชอบ การทดสอบความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพของกลุ่มอาชีพบริการโดยจัดระดับขั้นของทักษะความสามารถ คือ ช่างฝีมือเทคนิคระดับหัวหน้าช่างฝีมือเทคนิค ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม เป็นต้น

ประเด็นด้านผู้เรียน ในประเทศที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 4 ประเทศ มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาในด้านอาชีวศึกษาว่าจะต้องผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ทั้ง 4 ประเทศมีรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษาแตกต่างกัน กล่าวคือ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สำหรับผู้เรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Secondary Level O) ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะเรียนต่อในระดับสูงต่อไปทางอาชีวศึกษาจะเลือกเรียนชั้นมัธยม 6 ปี ที่เรียกว่า Realschule ซึ่งอยู่ในชั้นปีที่ 5-10 และจบจาก Realschule แล้วจะสามารถสมัครเข้าเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาขณะที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ และ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย ผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาจะต้องจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถสมัครเข้าศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาทัศนคติเชิงลบของสังคมต่อผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา ทำให้มีการเพิ่มมาตรการจูงใจผู้เรียน และ การสร้างความเข้าใจและยอมรับของสังคมในหลายลักษณะ อาทิ การสร้างความเชื่อมโยงและโอนย้ายระหว่างการเรียนสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น และในกรณีของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน กรณีผู้เรียนในหลักสูตรพิเศษ และ หลักสูตรเร่งรัด เมื่อสอบผ่าน GCE “O” Level สามารถเลือกศึกษาต่อ ในด้านสามัญศึกษา หรือ เลือกศึกษาต่อในด้านอาชีวศึกษา คือ สถาบันเทคนิคศึกษา หรือ วิทยาลัยโพลีเทคนิค และกรณีผู้เรียนในหลักสูตรปกติทั้ง กลุ่มที่เลือกสายสามัญ และ กลุ่มที่เลือกสายอาชีพ กลุ่มที่เลือกสายสามัญและสายอาชีพ ที่สอบ GCE “N” level สามารถศึกษาในสายอาชีพที่สถาบันเทคนิคศึกษา แล้วเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยโพลีเทคนิค หรือ กลุ่มที่เลือกสายสามัญและสายอาชีพ ที่สอบ GCE “N” level แล้วเรียนเพิ่มเติมอีก 1 ปี และสอบ GCE “O” level สามารถเลือกศึกษาต่อ

สายอาชีพที่สถาบันเทคนิคศึกษา หรือ วิทยาลัยโพลีเทคนิค หรือ เลือกศึกษาต่อสายสามัญศึกษา

ประเด็นด้านสถานประกอบการ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวได้ว่า สถานประกอบการเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี ซึ่ง มาจากหลายเหตุปัจจัย อาทิ ความต้องการแรงงานที่มีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ การลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนแรงงานฝีมือ การลดต้นทุนแรงงานและการพัฒนาฝีมือแรงงาน สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐในหลายลักษณะ เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี การได้รับเงินอุดหนุน เป็นต้น โดยที่สถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพและความพร้อมตามเกณฑ์ที่ภาครัฐกำหนด อาทิ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สถานประกอบการที่จะรับช่างฝึกหัดตามระบบทวิภาคีได้ก็ต้องมีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ตามที่หอการค้าและอุตสาหกรรม และหอการค้าหัตถกรรมในรัฐนั้นๆ กำหนดไว้ เช่น คุณสมบัติในด้านโครงสร้างของสถานประกอบการ ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น นอกจากนี้สถานประกอบการยังมีบทบาทในการพัฒนาปรับปรุงด้านวิชาการ โดยในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สถานประกอบการมีบทบาทผ่านสภาหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม ขณะที่ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย สถานประกอบการยังมีบทบาทในการระดมถึงสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในปัจจุบันและในอนาคต สำหรับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการอยู่เสมอ โดยผ่านการดำเนินการของสภาทักษะอุตสาหกรรม (Industry Skills Councils-ISCs) ที่ดึงเอาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา เป็นต้น

ประเด็นด้านนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุน ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวได้ว่า นโยบายภาครัฐมีส่วนสำคัญ

ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือของหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคสถานศึกษา ภาคสถานประกอบการ และ ผู้เรียน โดยที่ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการอาชีวศึกษาทวิภาคี ทั้งต่อภาคสถานประกอบการ อาทิ สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อจูงใจให้สถานประกอบการเข้าร่วมจัดการศึกษา การให้เงินอุดหนุน การยกย่องเชิดชูเกียรติสถานประกอบการที่มีความทุ่มเทและประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี เป็นต้น การส่งเสริมสนับสนุนภาคสถานศึกษาในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน มีการกำกับดูแล ประเมินผลทั้งต่อสถานศึกษาและผู้เรียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในด้านมาตรฐานการศึกษา โดยมีการสนับสนุนในด้านเงินอุดหนุน การส่งเสริมด้านวิชาการ การส่งเสริมด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การมีระบบเงินกู้เพื่อการศึกษาที่ให้สิทธิประโยชน์และส่วนลดสำหรับผู้เรียนที่จบการศึกษาและชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น นอกจากนี้ภาครัฐยังมีนโยบายในการพัฒนาองค์ความรู้ และงานวิจัยและพัฒนาด้านการอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ และการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี โดยมุ่งเน้นคุณภาพ มาตรฐาน การผลิตผู้จบการศึกษาที่มีสมรรถนะในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ประเด็นด้านหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวได้ว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านแรงงาน หน่วยงานด้านอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษา และอาจมีหน่วยงานเฉพาะอื่นๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เช่น หน่วยงานด้านการพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัยด้านการศึกษา การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ในการส่งเสริมสนับสนุนในด้านสิทธิประโยชน์แก่สถานประกอบการในการเข้าร่วมจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี หน่วยงานด้านภาษีอากรยังมีบทบาทในการออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อจูงใจให้สถานประกอบการ

เข้าร่วมจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี

(2.) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ดังนี้

2.1 คุณภาพและความพร้อมของโรงเรียน/วิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้ง 4 กรณีศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการกำหนด กำกับดูแล ประเมินคุณภาพมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย/โรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีมาตรฐานหลักที่กำหนดโดยรัฐบาล หรือ รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ทำให้โรงเรียน/วิทยาลัยอาชีวศึกษา มีคุณภาพความพร้อมทั้งในแง่ของ เครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยี และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน

2.2 คุณภาพของครูผู้สอนในสถานศึกษา และ ครูในสถานประกอบการ ซึ่งทั้ง 4 ประเทศต่างให้ความสำคัญกับการคัดเลือก พัฒนาคุณภาพครูอยู่เสมอ (training the trainer) เพื่อให้มีความเข้าใจทักษะที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และ องค์ความรู้เชิงเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยที่ใช้ในสถานประกอบการ รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต

2.3 คุณภาพ ความพร้อม และ ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ทั้ง 4 กรณีศึกษา สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานจำนวนมากที่มีทักษะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สถานประกอบการจึงมีความต้องการในการเข้าร่วมจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการอาชีวศึกษา ผ่านสภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สภาวิชาชีพต่างๆ เป็นต้น

2.4 วินัยและความมุ่งมั่นของผู้เรียน ที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และ มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมในสังคม และการขัดเกลาในสังคมของทั้ง 4 กรณีศึกษามีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมทัศนคติ และ พฤติกรรมของวัยรุ่น ที่เข้าสู่การศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้มีความตระหนักและรับผิดชอบในการเรียนควบคู่กับการทำงานในระบบทวิภาคี

2.5 วุฒิบัตรและกรอบคุณวุฒิที่อยู่บนพื้นฐานสมรรถนะซึ่งผ่านการรับรอง กำกับ ประเมินโดย ภาครัฐ โดยหน่วยงานด้านการศึกษา และการประเมินและรับรองโดยภาคสถานประกอบการผ่านการดำเนินงานของ สภาวิชาชีพ สมาคมความร่วมมือของสถานประกอบการ อาทิสภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถสะท้อนคุณสมบัติเชิงสมรรถนะในการทำงานของผู้จบการศึกษา ซึ่งได้รับการยอมรับทั้งภายในประเทศ และ ต่างประเทศในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งวุฒิบัตรช่างชำนาญการ(ไมสเตอร์)

2.6 ในกรณีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ระบบการศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษาในสายปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันที่มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสายปฏิบัติที่จัดการศึกษาถึงระดับดุชชวิบัณฑิตในสายปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาสามารถศึกษาต่อเนื่องในสายปฏิบัติได้จนถึงระดับดุชชวิบัณฑิต

2.7 นโยบายของภาครัฐที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนทั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา สถานประกอบการที่ เข้าร่วม และ ผู้เรียน โดยเฉพาะนโยบายในการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะเงินสนับสนุน สิทธิประโยชน์ทางภาษี รวมทั้งนโยบายในการกำกับดูแล ประเมินคุณภาพ สถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี

2.8 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเรียนการสอน หลักสูตรการประเมินผล ด้านการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี กล่าวได้ว่า ทั้ง 4 ประเทศ การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาระบบอาชีวศึกษา โดยเฉพาะระบบทวิภาคี อาทิ การวิจัยทางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา การสัมมนาวิชาการ การประชุมร่วม 3 ฝ่ายระหว่างภาครัฐ ภาคสถานประกอบการ และ สถานศึกษาทั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบันพัฒนาวิชาการด้านการอาชีวศึกษา เป็นต้น ซึ่งเกิดขึ้นทั้งโดยภาครัฐ สถานศึกษา สถานประกอบการ สภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม เป็นต้น ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี ทั้งในแง่หลักสูตร การฝึกอบรมครู การพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา การประเมินผล เป็นต้น ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.9 บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง กล่าวได้ว่า ทั้ง 4 ประเทศ หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหลักประกอบด้วย กระทรวงด้านการศึกษา กระทรวงด้านแรงงาน กระทรวงด้านอุตสาหกรรม ซึ่งต่างมีบทบาทและการทำงานที่ใกล้ชิด และร่วมมือกันในการทำงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.10 ความไว้วางใจและความร่วมมืออย่างใกล้ชิด และการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ ภาครัฐ ภาคสถานประกอบการ และ ภาคการศึกษา ผ่านกลไกต่างๆ อาทิ สภาวิชาชีพ สภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม หน่วยงานร่วมภาครัฐภาคสถานประกอบการ การประชุมสัมมนาร่วม 3 ฝ่าย เป็นต้น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความต้องการ และการพัฒนาแนวทางร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.11 สภาพแวดล้อมในเชิงเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างให้ความสำคัญกับแรงงานด้านอาชีวศึกษา ในการเป็นแรงงานที่จำเป็นต่อการพัฒนาภาค อุตสาหกรรม และภาคเศรษฐกิจต่างๆ ของประเทศ ในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการมีงานทำและการมีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการของวัยรุ่น ซึ่งทำให้ทั้ง 4 กรณีศึกษาแม้จะปัญหาในเรื่องทัศนคติต่อการเรียนอาชีวศึกษา แต่สภาพแวดล้อมในเชิงเศรษฐกิจสังคมดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าสู่การศึกษา ระดับอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี

2.12 ผลประโยชน์ร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐ ภาคสถานประกอบการ ภาคสถานศึกษาและผู้เรียน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าระบบทวิภาคีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาแรงงานที่มีปริมาณและคุณภาพในภาพรวมของประเทศ ทำให้สถานประกอบการมีทรัพยากรแรงงานที่มีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการในการขับเคลื่อนกิจการช่วยลดต้นทุนการพัฒนาบุคลากรและลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนแรงงานขณะที่ภาคสถานศึกษาได้รับประโยชน์จากการร่วมมือในการลดต้นทุนการซื้อเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีราคาแพงในการจัดการศึกษา และการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และในด้านผู้เรียน ๆ ได้รับประโยชน์จาก

การเรียนที่ได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและตั้งใจผู้เรียนในระหว่างการเรียนและมีงานทำในระหว่างเรียนและจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1.) ภาครัฐควรผลักดันให้ภาคธุรกิจเอกชน เป็นกลไกนำในการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังเช่น กรณีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผ่านกลไกความร่วมมือของสภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด หรือ ในสาขาอาชีพต่างๆ เพื่อให้ภาคธุรกิจเอกชนในระดับองค์กรความร่วมมือ ใช้ศักยภาพของกลุ่มในการให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูล และ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในด้านต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการ การท่องเที่ยว เป็นต้น และการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี การพัฒนาเกณฑ์การประเมินเพื่อสำเร็จการศึกษา ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาเอกชนและสถานประกอบการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติสถานประกอบการ และ ครูฝึกที่เป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

2.) การพัฒนารอบความร่วมมือและแนวทางความร่วมมือกับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อาทิ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ออสเตรเลีย รวมทั้งประเทศอื่นๆ ในการพัฒนาองค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมทั้งการดึงศักยภาพของประเทศดังกล่าว เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศไทย ผลลัพท์สภาหอการค้าที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศดังกล่าว สถานทูตไทย และสถานทูตประเทศดังกล่าว ความร่วมมือในระดับองค์กรที่แสวงผลกำไร เป็นต้น โดยเน้นที่ภาพรวมของการอาชีวศึกษาของประเทศทั้งอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความทัดเทียมกันในการขับเคลื่อนการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศ

3.) การคัดกรองคุณสมบัติผู้เรียนในระบบทวิภาคี

ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาคสถานศึกษา และสถานประกอบการ ทั้งในการปฐมนิเทศ การจัดการฝึกปฏิบัติร่วมกัน การเตรียมความพร้อมเชิงสังคมจิตวิทยา อาทิ วินัยการทำงาน การตระหนักในเรื่องค่านิยมความปลอดภัยในการทำงาน (safety value) การสัมภาษณ์คัดกรองผู้เรียน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนที่จะศึกษาในระบบทวิภาคี เป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความพร้อมทั้งในทางความรู้ ทักษะพื้นฐาน วินัย การตระหนักและตื่นตัวในการฝึกอาชีพ และ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและผู้เรียน

4.) การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการเป็นหลัก โดยปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และการพิจารณาถึงกรอบคุณวุฒิในระดับอาเซียน (ASEAN Community) หรือ ในระดับสากลในแต่ละสาขาวิชาชีพ เพื่อให้เอื้อต่อการทำงานในต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาทักษะเชิงภาษา ทั้งภาษาในอาเซียน และ ภาษาสากล ที่จำเป็นต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น รวมทั้งทักษะเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านกลไกการเรียนการสอน การจัดทำโครงการ รายงานต่าง เช่น ผ่านระบบ e-learning เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Australian Skills Quality Authority. (2013). **About ASQA**. Retrived from : <http://www.asqa.gov.au/about/agency-overview/agency-overview.html>
- Australian Skills Quality Authority. (2013). **Australia's VET sector**. Retrieved from : <http://www.asqa.gov.au/about-vet/australias-vet-sector.html>
- Bonn, (2006). BIBB – Federal Institute for Vocational Education and Training. **Schaubilder zur Berufsbildung: Strukturen und Entwicklungen – Ausgabe 2006**. Retrieved from : http://www.bibb.de/dokumente/pdf/a22_ausweitstat_schaubilder_heft-2006.pdf.
- Bonn, (2006). BIBB – Federal Institute for Vocational Education and Training. **Vocational training regulations and the process behind them**. 4th rev. ed. Retrieved from: http://www.bibb.de/dokumente/pdf/a45_entstehung-von-ausbildungsordnungen_en.pdf.
- Bonn, (2006). BIBB – Federal Institute for Vocational Education and Training. **wbmonitor: surveying providers of continuing vocational education and training**. Retrieved from I: <http://www.bibb.de/en/11920.htm>.
- Choi, S. J.,(2013). **Vocational Education and Meister High School in Korea**, Korea Research Institute for Vocational Education and Training (KRIVET).
- Industry Skills Councils.(2013). **About Industry Skills Councils**. Retrieved from : <http://www.isc.org.au/about.php>
- Inland Revenue Authority of Singapore. (2013). **PIC Bonus**. Retrieved from : <http://www.iras.gov.sg/irashome/PICbonus.aspx>
- Kim, J.M., (2013). **Vision and Policy Tasks of Vocational Education**. KRIVET.
- Kim, S.W., (2012). **Vocational Training Teacher System and Education Practices in Korea**. KRIVET Conference Paper.
- Korea Research Institute for Vocational Education & Training, (2001). **Vocational Education System in Korea**. MEST.
- Korea Research Institute for Vocational Education & Training, (2009). **Meister High School Promotion Project**. MEST.
- Study in Australia. (2013). **Vocational Education and Training (VET)**. Retrieved from <http://www.studiesinaustralia.com/types-of-education/technical-and-further-education>
- The Australian Government Department of Education.(2013). **About The Australian Government Department of Education**. Retrieved from : <http://education.gov.au/>
- The Australian Government Department of Employment. **About The Australian Government Department of Employment**. Retrieved from : <http://employment.gov.au/>
- The Institute of Technical Education.(2013). **About ITE**. Retrieved from : www.ite.edu.sg.
- The Institute of Technical Education.(2013). **Employers & Industry Partners**. Retrieved from : <https://www.ite.edu.sg/wps/portal/industry>
- The Institute of Technical Education.(2013). **Industry Engagement Seminar 2013**. Retrieved from : www.ite.edu.sg/wps/wcm/connect/aedd2b80414f850fb1e6b7b9cc0c1566/ITE+Industry-based+Training+Division+.pdf?MOD=AJPERES